

اثربخشی آموزش تحلیل رفتار متقابل بر صمیمیت اجتماعی دختران فراری

شهر اصفهان: یک پژوهش مورد - منفرد

زینب کاظمی *

کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان

حمید طاهر نشاط دوست

استاد گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان

محمد باقر کجیاف

دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان

احمد عابدی

استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان

سمیه آقامحمدی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان

سعید صادقی

معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی استان اصفهان

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی تحلیل رفتار متقابل بر افزایش صمیمیت اجتماعی دختران فراری انجام شد. در این پژوهش از طرح خط پایه چندگانه با ورود پلکانی به درمان استفاده شد. به منظور اندازه‌گیری میزان صمیمیت اجتماعی، آزمون صمیمیت اجتماعی میلر به کار برده شد. آزمودنی‌های پژوهش، ۳ دختر فراری مرکز ارشاد شهر اصفهان بودند که به تصادف از میان کسانی

* نویسنده مسئول

تاریخ تصویب: ۱۳۹۰/۱۲/۲۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۳/۴

انتخاب شدند که نمره صمیمیت اجتماعی پایینی داشتند. تحلیل داده‌ها با استفاده از ترسیم نمودار روند و تعیین اندازه اثر با استفاده از تحلیل درون موقعیتی، بین موقعیتی و موقعیت‌های مشابه انجام شد. نتایج تحلیل درون موقعیتی و بین موقعیتی نمودار داده‌ها حاکی از تفاوت معنادار بین موقعیت مداخله و خط پایه هر سه آزمودنی بود (با PND ۱۰۰٪ برای آزمودنی ۳ و ۷۵٪ برای آزمودنی ۱ و ۲). همچنین در موقعیت پیگیری عملکرد هر ۳ آزمودنی حفظ شده بود. بنابراین، آموزش تحلیل رفتار متقابل می‌تواند با بهبود مهارت‌های ارتباطی، صمیمیت اجتماعی را افزایش دهد.

واژگان کلیدی

صمیمیت اجتماعی؛ آموزش تحلیل رفتار متقابل؛ دختر فراری؛ پژوهش مورد-منفرد

مقدمه

صمیمیت یکی از ویژگی‌های مهم روابط بین فردی در اوایل بزرگسالی است. اریکسون تکالیف صمیمیت را در گذر از مرحله نوجوانی به بزرگسالی به عنوان عامل کلیدی می‌داند (دانشورپور و همکاران، ۱۳۸۶). به اعتقاد برک صمیمیت در روابط بین فردی نزدیک مثل رابطه با والدین، دوستان نزدیک و همسر دیده می‌شود (دانشورپور، ۱۳۸۵). صمیمیت ظرفیتی برای باز بودن دو سویه، مشارکت در روابط با دیگران و اعتماد متقابل است (راسکین^۱، ۲۰۰۱). توانایی برقراری روابط صمیمانه با دیگران، یکی از عوامل کلیدی در و بهزیستی روانی افراد به شمار می‌رود (نولر^۲ و همکاران، ۲۰۰۱؛ ریف و کیس^۳، ۱۹۹۵). از نشانه‌های داشتن توانایی صمیمیت، تمایل برای شرکت در تعامل‌های نزدیک، گرم، ارتباطی^۴ و متعهد است که نقش اساسی در زندگی موفق و پربار فرد بزرگسال دارد (دانشورپور و همکاران، ۱۳۸۶).

از سویی برخی پژوهش‌ها، که در زمینه بررسی ویژگی‌های فردی و شخصیتی دختران فراری در ایران انجام شده، نشان می‌دهند که دختران فراری در مقایسه با دختران عادی، خود را از لحاظ ارتباطی و اجتماعی بی‌کفایت می‌دانند (بازیاری میمندی، ۱۳۸۱). همچنین پژوهش‌ها نشان می‌دهند که بین هوش هیجانی دختران فراری و عادی تفاوت معناداری وجود دارد و

1. Raskin
2. Noller
3. Ryff & Keyes
4. communicative

میانگین هوش هیجانی دختران فراری پایین‌تر از دختران عادی است. هوش هیجانی منعکس‌کننده چگونگی تعامل شخص با دیگران است و به شیوه مدیریت و کنترل هیجانات، مقابله با مشکلات و حل تعارض و برقراری ارتباط سازنده با دیگران مربوط می‌شود. دختران فراری در عامل درون فردی هوش هیجانی، که شامل همدلی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و روابط بین فردی است، ضعیف‌تر از دختران عادی هستند. این یافته‌ها به معنای آن است که دختران فراری مهارت‌های همدلی و روابط بین فردی ضعیفی دارند و به همین دلیل نمی‌توانند به خوبی با دیگران سازگار شوند. همچنین پژوهش‌ها ویژگی‌هایی مانند تکانشگری و مسأله‌گشایی ضعیف را در دختران فراری نشان داده‌اند که باعث ناکارآمدی روابط بین فردی است (محمد خانی، ۱۳۸۶).

اریکسون (۱۹۸۲) این استدلال را مطرح می‌کند که تنها پس از تثبیت حس معقولانه هویت می‌توان صمیمیت بالیده و حقیقی را با شخص دیگری تجربه کرد (به نقل از مونگومری، ۲۰۰۵). در همین راستا شاره و آقامحمدیان (۱۳۸۶) در پژوهشی نشان دادند که میانگین نمرات پایگاه هویت پراکنده در دختران فراری به‌طور معناداری بالاتر از میانگین این پایگاه در دختران عادی است. همچنین والک و براندون^۱ (۱۹۷۷) در بررسی خودپنداره نوجوانان فراری به این نتیجه رسیدند که این نوجوانان درباره خود و نیز خودپنداره پایین‌تر درید دارند و در ارتباط بین فردی ضعیف و دفاعی عمل می‌کنند.

در زمینه رشد صمیمیت، آدامز و آرچر^۲ (۱۹۹۴) بیان می‌کنند که، جوانان برای کسب آمادگی برقراری روابط صمیمانه مراحل زیر را پشت سر می‌گذارند: روابط اولیه با فرد یا افراد مراقبت‌کننده در دوره کودکی، روابط با همسالان در دوره نوجوانی و در نهایت ورود به دوره بزرگسالی که در حالت بهینه، افراد در آن توانایی برقراری روابط صمیمی دراز مدت همراه با اعتماد متقابل را کسب می‌کنند (دانشورپور، ۱۳۸۵). مطالعات مختلف در زمینه دختران فراری نشان داده است که یکی از علل اساسی پدیده فرار نوجوانان، روابط سرد و بی‌عاطفه همراه با خشونت والدین است که در آن به نیازهای یک نوجوان پاسخ داده نمی‌شود. سامانی (۱۳۸۴) نشان داد که تفاوت مهم دختران فراری در مقایسه با دختران عادی، کنش‌های عاطفی خانواده

1. Wolk & Brandon
2. Adams & Archer

است. دختران فراری در مقایسه با دختران عادی همبستگی عاطفی کمتری با پدر خود دارند. روابط ناکارآمد والدین با نوجوانان دختر و به دنبال آن ناخشنودی دختران نوجوان از زندگی در کنار پدر و مادر، دست کم زمینه را برای اقدام به فرار دختران آماده می‌کند. همچنین رهبر (۱۹۹۶)، بیان کرد که فقدان مراقبت و عشق دو طرفه، مشکل ارتباطی با اعضای خانواده، موقعیت‌های تحمل‌ناپذیر و تعارضی در خانواده و طرد شدن از سوی والدین از مهم‌ترین عوامل فرار از خانه محسوب می‌شوند (شاره، ۱۳۸۷). در مطالعه‌ای در ایران ۵۶/۲ درصد از دختران فراری مشکل حمایت در روابط متقابل داشتند (ساکي و همکاران، ۱۳۸۶). بنابراین، با توجه به کنش هیجانی نامناسب خانواده دختران فراری، می‌توان انتظار داشت که آن‌ها در برقراری روابط غیر تعارضی و سازگارانه با دیگران در بزرگسالی ناکارآمد باشند.

بنابراین، باتوجه به اهمیت برقراری روابط گرم و متعهدانه در اوایل بزرگسالی و همچنین پایین بودن مهارت‌های اجتماعی دختران فراری و بالاخص مهارت‌های بین فردی لازم در زمینه برقراری روابط نزدیک، این پژوهش با هدف ارتقاء صمیمیت اجتماعی دختران فراری انجام شده است. در این پژوهش از آموزه‌های تحلیل رفتار متقابل برای افزایش صمیمیت اجتماعی استفاده شده است. نظریه تحلیل رفتار متقابل به روابط بین فردی و واکنش‌های متقابل افراد با یکدیگر توجه بسیار داشته است و همچنین راهکارهای کاربردی در زمینه مسائل بین فردی ارائه می‌کند. همچنین راهکارهایی در رابطه با افزایش صمیمیت مثل همدلی متقابل و بیان احساسات در فضایی همراه با پذیرش خود و طرف مقابل، کنترل هیجانات منفی، حل مسأله، خوش‌بینی و برقراری روابط مکمل ارائه می‌کند.

چندین پژوهش در زمینه بررسی اثربخشی تحلیل رفتار متقابل بر روابط بین فردی و کاهش تعارضات انجام شده بود که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

جنسنس (۱۹۷۵) در بررسی تأثیر تحلیل تبادلی بر شرایط اجتماعی سازمان دریافت آن‌هایی که در برنامه تحلیل تبادلی شرکت کرده بودند، عقاید مثبت تری در زمینه رابطه با کارمندان و نیز در زمینه مفید بودن این برنامه داشتند (نجم‌آبادی، ۱۳۸۵).

دوماز^۲ نیز نشان داد، آموزش تحلیل رفتار متقابل در بهبود رابطه والدین و فرزندان آن‌ها

1. Jesness
2. Dumas

مؤثر بوده است (فرهنگی و آقامحمدیان ۱۳۸۵). فورمن^۱ (۱۹۸۸) تبادل رفتاری در زوج‌های دارای روابط صمیمانه و غیر صمیمانه را بر اساس پرسشنامه تبادل رفتاری راجع به نوازش‌های مثبت و منفی بررسی کرد و نتایج حاکی از این بود که ادراکات همسران به طور نسبی با آشفتگی و سازگاری زناشویی مرتبط هستند. به طوری که همسرانی که خود را از لحاظ رضایت زناشویی بالا درجه بندی می‌کنند، اهمیت رفتارهای منفی همسر را کم در نظر می‌گیرند (نجم‌آبادی، ۱۳۸۵).

سلامت (۱۳۸۴) اثربخشی درمان تحلیل تبادلی بر کاهش تعارضات زناشویی را بررسی کرد. نتایج نشان داد که با این شیوه درمانی علاوه بر کاهش تعارضات زوجین، صمیمیت آن‌ها نیز افزایش یافته بود.

ترکان (۱۳۸۵) نیز در پژوهشی به بررسی اثربخشی تحلیل رفتار متقابل بر رضایت زناشویی اقدام کرد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که این شیوه درمانی با بهبود روابط زوجین باعث افزایش رضایت زناشویی و همچنین صمیمیت زوجین شده است.

به طور کلی با توجه به پژوهش‌های گذشته به نظر می‌رسد که موضوعات و اهداف مد نظر در این نظریه با نیازهای دختران فراری برای یادگیری مهارت‌های مثبت و سازنده ارتباطی و افزایش صمیمیت بین فردی همخوانی و هماهنگی دارد. بنابراین، این پژوهش با هدف بررسی تحلیل رفتار متقابل بر افزایش میزان صمیمیت اجتماعی دختران فراری انجام شده است.

فرضیه‌های پژوهش عبارت هستند از:

- آموزش تحلیل رفتار متقابل باعث افزایش درصد صمیمیت اجتماعی در موقعیت آزمایش (مداخله) می‌شود.

- درصد صمیمیت اجتماعی افراد نمونه در موقعیت آزمایش (مداخله) بیشتر از موقعیت خط پایه است.

- درصد صمیمیت اجتماعی افراد نمونه در موقعیت پیگیری بیشتر از موقعیت خط پایه است.

روش

جامعه این پژوهش کلیه دختران فراری شهر اصفهان در سال ۱۳۸۹ است. لازم ذکر است که تمام دختران فراری شهر اصفهان در مرکز ارشاد بهزیستی استان اصفهان نگهداری می‌شوند. برای انتخاب افراد نمونه آزمون صمیمیت اجتماعی میلر^۱ (MSIS) در میان تمامی ۲۵ دختر فراری ساکن در مرکز ارشاد شهر اصفهان اجرا شد. از بین ۹ نفری که نمره صمیمیت اجتماعی پایینی داشتند و همچنین دارای ملاک‌های ورود و فاقد ملاک‌های خروج بودند، ۳ نفر انتخاب شدند. ملاک‌های ورود در این پژوهش تحصیلات سیکل به بالا، اقامت طولانی مدت در مرکز، دامنه سنی ۱۸-۲۲ بود. همچنین معیار خروج شامل داشتن بیماری جسمی و روانی قابل توجه مثل اسکیزوفرنی، عقب ماندگی (با تشخیص متخصصان مرکز) و نداشتن اقامت طولانی مدت در مرکز بود.

خصوصیات آزمودنی‌ها

آزمودنی ۱: پدر و مادر از هم جدا شده و هر دو مجدداً ازدواج کرده بودند. او با مادر و ناپدری زندگی می‌کرد، اما به دلیل تعارضات زیادی که با آنها پیدا کرده بود، او را به خانه مادر بزرگش برده بودند. به تشخیص روان‌شناس و روان‌پزشک مرکز ارشاد، روابط نامتعادل مادر و ناپدری و رنج‌روانی از اینکه چرا مادر ازدواج مجدد کرده بود، باعث فرار او از خانه شده است. از جمله خصوصیات او وابستگی، ناخن جویدن، بی‌میلی نسبت به برنامه‌های خانواده، اقدام به خودکشی و بی‌توجهی به ارزش‌های خانواده گزارش شده است.

آزمودنی ۲: علت مراجعه شرایط نابسامان خانوادگی و رها شدن توسط مادر بود. پدر فوت کرده بود. مادر نیز ازدواج کرده بود و ناپدری سرپرستی او را نپذیرفته بود. در حال حاضر کسی سرپرستی او را به عهده ندارد و مشکل اصلی او بی‌سرپرستی است. قبل از فوت پدر نیز مادر چند سالی جدا از آنها زندگی می‌کرده و ارتباطی با او نداشته است. او همه مشکلاتش را از ناحیه خود و مادرش می‌دید.

آزمودنی ۳: مرتب مورد اذیت و آزار پدر قرار گرفته بود. پدر قصد کشتن او را داشته، اما از مهلکه گریخته بود. مادر هم به علت مشکلات روحی و اعتیاد پدر چند سالی بود که خانه را

1. Miller Social Intimacy Scale

ترک کرده بود و پدر اجازه دیدن مادر را به او نمی‌داد. او مهارت‌های ارتباطی ضعیف، افکار منفی، افسردگی و خلق عصبی داشت.

این پژوهش از نوع پژوهش‌های مورد-منفرد^۱ است. تعداد کم افراد نمونه، خاص بودن ویژگی‌های آزمودنی‌ها و ناهمگن بودن افراد نمونه، از جمله دلایلی است که استفاده از طرح‌های گروهی را ناممکن می‌کند. در این مواقع که پژوهشگر با چنین قید و بندهای اخلاقی و عملی مواجه می‌شود، طرح‌های مورد-منفرد^۲ تنها الگوی ارزیابی مناسب برای بالینگر است (گاست^۳، ۲۰۱۰). این طرح‌ها مانند طرح‌های گروهی آزمایشی، با دستکاری فعالانه متغیر مستقل (درمان)، امکان نتیجه‌گیری علت و معلولی را فراهم می‌کند. همچنین به جای استفاده از گروه کنترل در این گونه طرح‌ها، از موقعیت خط پایه استفاده می‌شود. اگر داده‌های افراد در موقعیت خط پایه دارای نوسانات زیادی باشد، نمی‌توان آزمودنی را وارد موقعیت آزمایش کرد؛ زیرا در آن صورت نمی‌توان تعیین کرد که آیا در موقعیت آزمایش، کاربندی آزمایشی باعث بهبود رفتار آزمودنی شده است؟ یا متغیرهای مزاحمی تغییر در ثبات داده‌ها را موجب شدند که در موقعیت خط پایه نیز باعث شده بودند (سیپانی^۴، ۲۰۰۹). مزیت اساسی این طرح‌ها در این است که بعضی از درمان‌ها ممکن است برای بعضی از افراد اثربخش باشد، اما برای دیگران مفید نباشد. اگر میانگین نتایج برای کل گروه در نظر گرفته شود (مانند طرح‌های گروهی)، تفاوت‌های فردی در میزان اثر بخش بودن درمان از بین می‌رود. برعکس اگر سطوح متغیر وابسته در هر شرکت کننده به صورت انفرادی مقایسه شود، تفاوت‌های فردی قابل رؤیت می‌شود. در این طرح‌ها می‌توان مشخص کرد که یک مداخله معین برای برخی از افراد مؤثر است، اما احتمالاً برای دیگران مؤثر نیست (گاست، ۲۰۱۰).

تعداد کم دختران فراری در مرکز ارشاد (ماهانه حدوداً ۵-۱۵ نفر) و اقامت کوتاه مدت اکثر آن‌ها در مرکز، امکان استفاده از طرح‌های گروهی را مشکل می‌کرد. بنابراین، از طرح مورد-منفرد استفاده شد. از بهترین نمونه‌های طرح‌های مورد-منفرد، طرح خط پایه چندگانه

1. Single subject
2. Single-subject
3. Gast
4. Cipani

برای آزمودنی‌های مختلف^۱ است. در این پژوهش مدل زمانی پلکانی^۲ برای اجرای درمان به‌کار می‌رود. رفتار هدف برای هر سه شرکت‌کننده یکسان است. در این طرح پس از اجرای ۳ ارزیابی در موقعیت خط پایه، آموزش برای آزمودنی ۱ اجرا می‌شود در حالی که آزمودنی ۲ و آزمودنی ۳ همچنان در موقعیت خط پایه بسر می‌برند. پس از اجرای دو جلسه از آموزش انفرادی آزمودنی ۱، آموزش آزمودنی ۲ نیز شروع می‌شود، در حالی که آزمودنی ۳ همچنان در موقعیت خط پایه بسر می‌رود. پس از آنکه چهار جلسه از آموزش انفرادی آزمودنی ۱ و دو جلسه از آموزش آزمودنی ۲ انجام شد، آموزش آزمودنی ۳ نیز شروع می‌شود. در کل آزمودنی اول ۳ ارزیابی، آزمودنی دوم ۵ ارزیابی و آزمودنی سوم ۷ ارزیابی در موقعیت خط پایه دارند. ۸ جلسه آموزش به صورت انفرادی برای هر شرکت‌کننده اجرا می‌شود. یک ماه پس از آنکه آموزش آزمودنی ۳ نیز به پایان رسید، یک ارزیابی به عنوان پیگیری، برای هر سه شرکت‌کننده اجرا می‌شود و همچنین هفته بعد از آن نیز این کار دو مرتبه تکرار می‌شود (فراهانی و همکاران، زیر چاپ).

ابزار این پژوهش مقیاس صمیمیت اجتماعی میلر بود (MSIS)، این مقیاس را میلر و لفقورت^۳ (۱۹۸۲) برای ارزیابی صمیمیت دریافتی از روابط مختلف، طراحی کردند. این مقیاس دربردارنده دو گروه پرسش است که شش پرسش برای توصیف فراوانی صمیمیت و ۱۱ پرسش دیگر به شدت صمیمیت تجربه شده در زمان کنونی، اختصاص داده شده‌اند. همه پرسش‌ها با بهره‌گیری از مقیاس ۱۰ درجه‌ای لیکرت، از خیلی به ندرت یا کم (۱) تا تقریباً همیشه یا زیاد (۱۰) پاسخ داده می‌شوند. پرسش‌های ۲ و ۱۴ به طور معکوس امتیاز داده می‌شوند. میلر و لفقورت (۱۹۸۲) ضریب آلفای کرونباخ را در اجراهای گوناگون این پرسشنامه ۰/۸۶ تا ۰/۹۱ گزارش کردند. آن‌ها همچنین ضریب پایایی به روش بازآزمایی به فاصله زمانی بیش از دو ماه را ۰/۸۴ و با فاصله زمانی بیش از یک ماه را ۰/۹۶ گزارش کردند. این پرسشنامه را دانشور پور (۱۳۸۵) در ایران به فارسی ترجمه کرد و به دنبال آن چند نفر از اعضای هیأت علمی روایی محتوا و تطابق فرهنگی این پرسشنامه را تأیید کردند. سپس ضریب آلفای کرونباخ آن در

1. Multiple baseline across different participants
2. time-staggered fashion
3. Lefcourt

بررسی مقدماتی که در یک نمونه ۳۳۰ نفری (۱۶۶ پسر و ۱۶۴ دختر) انجام شد، ۰/۷۹ به دست آمد. (دانشورپور و همکاران، ۱۳۸۵).

جلسه‌های آموزشی: بسته آموزشی به کار رفته در این پژوهش شامل ۸ جلسه آموزشی است که آزمایشگر به صورت انفرادی اجرا کرد. آموزش تحلیل رفتار متقابل در این پژوهش ترکیبی است از روش‌ها و تکالیف ارائه شده تحلیل رفتار متقابل که از پژوهش ترکان (۱۳۸۵) اقتباس شد. مفاهیم و راهبردهای آموزشی در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: رئوس مطالب عنوان شده طی ۸ جلسه آموزش انفرادی تحلیل رفتار متقابل

جلسه‌ها	دستور جلسه
اول	آشنایی با مفاهیم تحلیل ساختاری و تحلیل کارکردی اولیه، سرنخ‌های کلامی و غیر کلامی «حالات من» و ترسیم آگوگرام (نمودار من)
دوم	آشنایی با مشکلات «ساختاری» و «کارکردی» شخصیت (طرد، آلودگی و آشفتگی)، روش‌های پاک‌سازی و تثبیت حالات من
سوم	آشنایی با مفهوم تبادل و ارتباط متقابل، مفهوم «تبادل مکمل»، «تبادل متقاطع» و «تبادل نهفته»
چهارم	آشنایی با ضرورت تقویت «بالغ» و نحوه انعقاد قرارداد، تکنیک‌های پس راندن و مسدود کردن «والد» و شیوه‌های راضی کردن «کودک»
پنجم	آشنایی با مفهوم‌های «نوازش»، اقتصاد نوازش و نمودار نوازشی، تفاوت سرزنش و نوازش و لزوم اجتناب از سرزنش
ششم	آشنایی با مفهوم «سازمان دهی زمان»، «بازی روانی»، «صمیمیت»، راهکارهای شکستن جریان بازی‌های روانی و افزایش صمیمیت
هفتم	آشنایی با پیش نویس زندگی، بیان لزوم خروج از پیش‌نویس‌های نامطلوب و همچنین آشنایی با مفهوم وضعیت‌های چهارگانه زندگی
هشتم	آشنایی با «مفهوم بالغ وحدت یافته» و روند شکل‌گیری آن، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مباحث

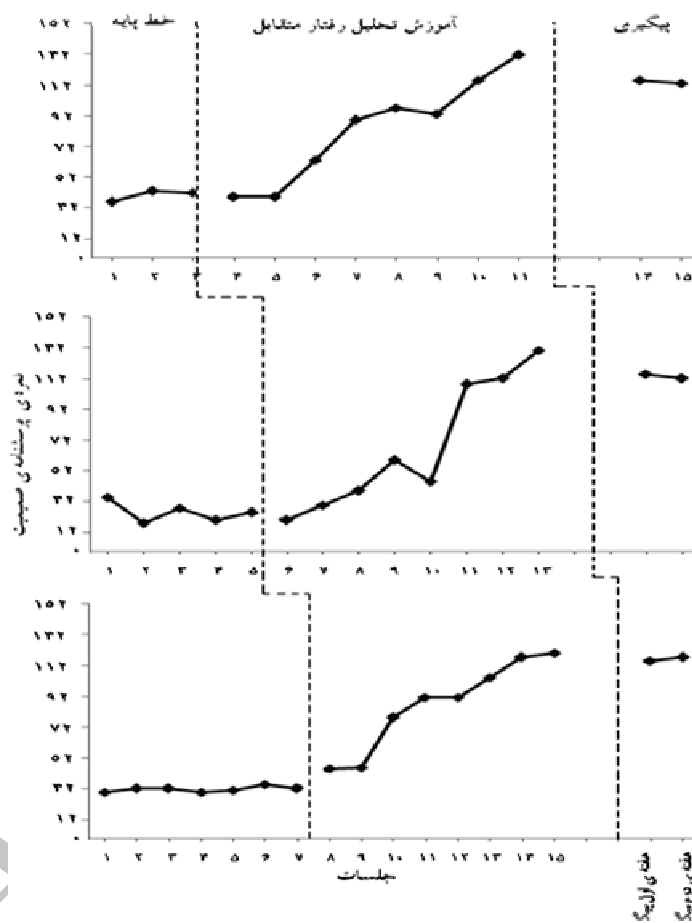
تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل دیداری^۱ نمودارها و شاخص روند^۲، ثبات^۳، درصد داده‌های غیر همپوش^۴ (PND) و درصد داده‌های همپوش^۵ (POD) استفاده شده است. بدین منظور پس از رسم نمودار برای هر آزمودنی، در مرحله اول با استفاده از میانه داده‌های موقعیت خط پایه و مداخله، خط میانه داده‌ها موازی با محور X کشیده شد و محفظه ثبات روی خط میانه ترسیم شد (نمودار ۲). پس از آن برای بررسی روند داده‌ها، از روش دو نیم کردن^۶ استفاده شد، یعنی داده‌های هر موقعیت دو نیم شد و هر نیمه هم خود به دو نیم تقسیم شد. سپس خطی که نقاط میانی هر دو نیمه را به هم وصل می‌کند، کشیده شد و محفظه ثبات بر روی این خط ترسیم شد (نمودار ۲). پس از رسم خط میانه، خط روند و محفظه ثبات آن‌ها، شاخص‌های آمار توصیفی مانند میانه و میانگین و شاخص‌های تحلیل درون موقعیتی^۸ و موقعیت‌های مجاور^۹ و موقعیت‌های مشابه^{۱۰} مانند تغییر سطح، روند و PND محاسبه شد. PND نشان دهنده درصد غیر همپوشی نقاط دو موقعیت آزمایشی (خط پایه و مداخله) است. هر چه PND بین دو موقعیت مجاور بالاتر (یا POD پایین‌تر) باشد، با اطمینان بیشتری می‌توانیم مداخله را اثربخش بدانیم (فراهانی و همکاران، زیر چاپ).

1. Visual analysis
2. Trending
3. Stability
4. Percentage of Non-Overlapping Data
5. Percentage of Overlapping Data
6. Stability Envelope
7. Split-middle
8. analysis within condition
9. analysis between adjacent conditions
10. analysis between similar conditions

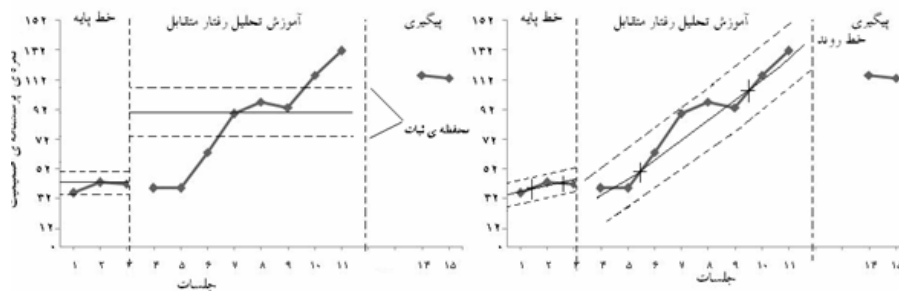

یافته‌ها

نمودار ۱: اثربخشی آموزش تحلیل رفتار متقابل بر صمیمیت اجتماعی افراد نمونه در یک طرح خط پایه چندگانه با شرکت‌کنندگان

بر اساس تحلیل دیداری نمودار داده‌های آزمودنی ۱، خط میانه، خط روند و محفظه ثبات آن‌ها به قرار زیر به دست می‌آید:

نمودار ۲: خط میانه، خط روند و محفظه ثبات آزمودنی ۱

جدول ۲: نتایج تحلیل دیداری درون موقعیتی و بین موقعیتی نمودار داده‌های آزمودنی ۱ را طبق فرم پیشنهادی تحلیل دیداری در کتاب روش شناسی طرح‌های مورد-منفرد در علوم رفتاری و پزشکی (فراهانی و همکاران، زیر چاپ) نشان می‌دهد:

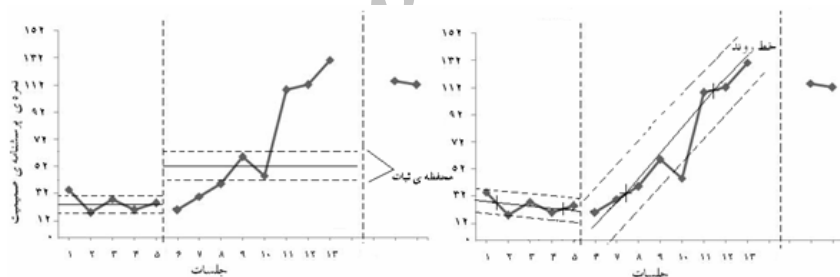
جدول ۲: متغیرهای تحلیل دیداری درون موقعیتی و بین موقعیتی داده‌های آزمودنی ۱

بین موقعیت‌ها		درون موقعیتی		
B	۱- مقایسه موقعیت	B ₂	A ₁	۱- توالی موقعیت‌ها
A	۲- تغییرات روند	۸	۳	۲- طول موقعیت‌ها
V	۲.۱- تغییر جهت			۳- سطح
+				
+	۲.۲- اثر وابسته به هدف	۹۱	۴۲	۳.۱- میانه
مثبت	۲.۳- تغییر ثبات	۸۳/۲۵	۴۰/۳۳	۳.۲- میانگین
باثبات				
بی ثبات	۳- تغییر در سطح	-۱۳۱	۳۶-۴۳	۳.۳- دامنه تغییرات
		۳۹		
۵۱	۳.۱- تغییر نسبی	۱۸/۲	۸/۴	۳.۴- دامنه تغییرات محفظه ثبات (۲۰ درصد از میانه هر موقعیت)
۴۲				
۳۹	۳.۲- تغییر مطلق			۴- تغییر سطح
۴۲				

بین موقعیت‌ها				درون موقعیتی	
۹۱	تغییر میانه	-۳،۳	-۵۱	۳۶-۴۲	۴،۱ - تغییر نسبی
۴۲			۱۰۶		
۸۳/۲۵	تغییر میانگین	-۳،۴	-۳۹	۳۶-۴۲	۴،۲ - تغییر مطلق
۴۰/۳۳			۱۳۱		
۴- همپوشی داده‌ها			۵- روند		
۷۵ درصد	PND -۴،۱	صعودی	صعودی	۵،۱- جهت	
۲۵ درصد	POD -۴،۲	بی ثبات	بائثبات	۵،۲- ثبات	
		خیر	خیر	۵،۳- مسیرهای چندگانه	

خط میانه، خط روند و محفظه ثبات برای آزمودنی ۲ طبق نمودار ۳ است:

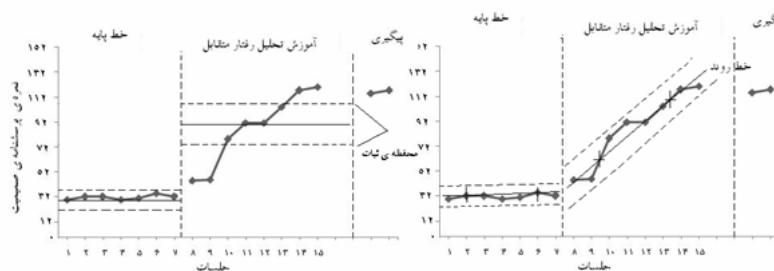

نمودار ۳: خط میانه، خط روند و محفظه ثبات آزمودنی ۲

جدول ۳: متغیرهای تحلیل دیداری درون موقعیتی و بین موقعیتی داده‌های آزمودنی ۲

درین موقعیت‌ها		درون موقعیتی		
B	۱- مقایسه موقعیت	B ₂	A ₁	۱- توالی موقعیت‌ها
A	۲- تغییرات روند	۸	۵	۲- طول موقعیت‌ها
+	۲.۱- تغییر جهت			۳- سطح
-	۲.۲- اثر وابسته به هدف	۵۲	۲۵	۳.۱- میانه
مثبت	۲.۳- تغییر ثبات	۶۷/۸۷	۲۵/۲	۳.۲- میانگین
بایثبات				
بی ثبات				
	۳- تغییر در سطح	۲۰-۱۳۰	۱۸-۳۵	۳.۳- دامنه تغییرات
۳۴/۵	۳.۱- تغییر نسبی	۱۰/۴	۵	۳.۴- دامنه تغییرات محفظه ثبات (۲۰ درصد از میانه هر موقعیت)
۲۰				
۲۰	۳.۲- تغییر مطلق			۴- تغییر سطح
۲۵				
۵۲	۳.۳- تغییر میانه	-۳۴/۵	-۲۶/۵	۴.۱- تغییر نسبی
۲۵		۱۱۰	۲۰	
۶۷/۸۷	۳.۴- تغییر میانگین	۱۳۰-۲۰	۲۵-۳۵	۴.۲- تغییر مطلق
۲۵/۲				
	۴- همپوشی داده‌ها			۵- روند
۷۵ درصد	۴.۱- PND	صعودی	نزولی	۵.۱- جهت
۲۵ درصد	۴.۲- POD	بی ثبات	بایثبات	۵.۲- ثبات
		خیر	خیر	۵.۳- مسیرهای چندگانه

خط میانه، خط روند و محفظه ثبات آن‌ها برای آزمودنی ۳ طبق نمودار ۴ است:

نمودار ۴: خط میانه، خط روند و محفظه ثبات آزمودنی ۳

جدول ۴: متغیرهای تحلیل دیداری درون موقعیتی و بین موقعیتی داده‌های آزمودنی ۳

درون موقعیتی		بین موقعیتی‌ها	
۱- توالی موقعیت‌ها	A ₁	B ₂	۱- مقایسه موقعیت
۲- طول موقعیت‌ها	۷	۸	۲- تغییرات روند
۳- سطح			۲،۱- تغییر جهت
۳،۱- میانه	۳۲	۹۱	۲،۲- اثر وابسته به هدف
۳،۲- میانگین	۳۱/۷	۸۶/۵	۲،۳- تغییر ثبات
۳،۳- دامنه تغییرات	-۳۵ ۳۰	۴۵-۱۲۰	۳- تغییر در سطح
۳،۴- دامنه تغییرات محفظه ثبات (۲۰ درصد از میانه هر موقعیت)	۶/۴	۱۸/۲	۳،۱- تغییر نسبی
۴- تغییر سطح			۳،۲- تغییر مطلق
۴،۱- تغییر نسبی	-۳۲	-۶۲	۳،۳- تغییر میانه
۴،۲- تغییر مطلق	-۳۰	۱۱۰/۵	۳،۴- تغییر میانگین
۵- روند			۴- همپوشی داده‌ها
۵،۱- جهت	بدون تغییر	صعودی	PND -۴،۱
۵،۲- ثبات	با ثبات	بی ثبات	POD -۴،۲
۵،۳- مسیرهای چندگانه	خیر	خیر	

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های حاصل از تحلیل نمودارهای هر سه آزمودنی نشان دهنده اثربخشی آموزش تحلیل رفتار متقابل بر افزایش صمیمیت اجتماعی دختران فراری است. تحلیل موقعیت‌های مجاور برای آزمون فرضیه اول نشان داد که هر سه شرکت کننده این پژوهش تفاوت آشکاری در موقعیت B نسبت به موقعیت خط پایه A داشته‌اند. نمودارهای هر سه شرکت کننده در موقعیت B روند صعودی دارد و نشان دهنده افزایش صمیمیت اجتماعی است، در حالی که هر سه شرکت کننده در موقعیت خط پایه روند تقریباً افقی را نشان داده‌اند (PND ۱۰۰٪ برای آزمودنی ۳ و ۷۵٪ برای آزمودنی ۱ و ۲). تحلیل درون موقعیتی برای آزمون فرضیه دوم نشان داد که آموزش رفتار متقابل باعث افزایش صمیمیت اجتماعی در هر سه آزمودنی شده است (در هر سه آزمودنی جهت روند موقعیت خط پایه تقریباً افقی بوده که با وارد شدن به موقعیت مداخله تبدیل به روند صعودی شده است). همچنین آزمون فرضیه سوم نشان داد که در هر سه آزمودنی صمیمیت اجتماعی در موقعیت پیگیری به سطح موقعیت خط پایه برگشته بود و به‌رغم کاهش اندک نسبت به موقعیت B، در سطح بالایی حفظ شده بود. بنابراین، از آنجایی که در هر ۳ شرکت کننده این پژوهش (تحلیل موقعیت‌های مشابه)، آموزش تحلیل رفتار متقابل باعث افزایش صمیمیت اجتماعی شده است، می‌توان گفت که آموزش تحلیل رفتار متقابل باعث افزایش صمیمیت اجتماعی در این پژوهش بوده است.

در تبیین اثربخشی آموزش تحلیل رفتار متقابل در افزایش صمیمیت اجتماعی چندین احتمال را می‌توان مد نظر قرار داد. تحلیل رفتار متقابل با آموزش چگونگی تحلیل روابط، به‌خصوص انواع روابط مکمل، متقاطع و نهفته، افراد را با نحوه برقراری ارتباط مؤثر آشنا می‌کند. به عبارتی افراد را به مهارت‌های ارتباطی مناسب مجهز می‌کند تا با تشخیص حالات من^۱ خود و دیگران به ویژه با توجه به سرنخ‌های کلامی و غیرکلامی، بتوانند ارتباط مناسب مکملی را برقرار کنند (ترکان، ۱۳۸۵). به علاوه در این شیوه درمانی با آموزش تکنیک‌های پس راندن والد طرف مقابل، فرد را قادر می‌کند در موقعیت‌های احتمالی تعارض‌زا با نظارت بالغ خود، موقعیت را اداره کرده و شرایط را برای برقراری روابط سازنده فراهم کند (ترکان و همکاران، ۱۳۸۵). سلامت (۱۳۸۴) نیز در پژوهشی نشان داد که روش تحلیل رفتار متقابل باعث

1. Ego states

کاهش تعارضات زناشویی زوجین شده است. همچنین در این پژوهش نشان داده شد که صمیمیت، روش گفتگو، روش انتقاد و رضایت زوجین نیز افزایش یافته بود. هالفورد بر این موضوع تأکید کرده است که افزایش خودافشاسازی، صمیمیت را افزایش می‌دهد (ترکان، ۱۳۸۵). به نظر می‌رسد آموزه‌های تحلیل تبادلی در زمینه‌ی ارائه‌ی نوازش مثبت، بیان آزاد احساسات و خود افشایی^۱ در فضای توأم با امنیت روانی و همدلی متقابل، می‌توانند تقابل^۲ منفی موجود در میان افراد را کاهش دهد و روابط گرم و نزدیک را جایگزین آن کند. ترکان (۱۳۸۵) نیز نشان داد که آموزش تحلیل رفتار متقابل باعث افزایش رضایت زناشویی و صمیمیت شده است. همچنین آموزه‌های تحلیل رفتار متقابل در زمینه‌ی تجدید نظر در تعصبات و پیش داوری‌ها، بایدها و نبایدهای غیر منطقی، احکام آزارنده موجود در والد و نیز کنترل تکانشگری کودک به وسیله‌ی تقویت بالغ، می‌تواند به نوعی بازسازی شناختی منجر شود. از نظر جونز و استوارت، همچنین آموزه‌های این شیوه در زمینه‌ی رفع مشکلات ناشی از طرد^۳ و رفع آلودگی^۴ بالغ، می‌تواند به بهبود شرایط ارتباطی از نظر عوامل شناختی کمک کند (نجم‌آبادی، ۱۳۸۵). که این نتایج همسو با نتایج پژوهش فورمن (۱۹۸۸) است که نشان داد ادراکات همسران به طور نسبی با آشفستگی و سازگاری زناشویی مرتبط هستند (نجم‌آبادی، ۱۳۸۵). به طوری که همسرانی که خودشان را از لحاظ رضایت زناشویی بالا درجه‌بندی می‌کنند، اسنادهای افزایشنده ارتباط درباره‌ی همسر خود ایجاد می‌کنند و اهمیت رفتارهای منفی همسر را کم در نظر می‌گیرند.

اریکسون (۱۹۶۸) احساس صمیمیت را تمایل برای شرکت در یک رابطه‌ی حمایت کننده و مهرآمیز، بدون از دست دادن «خود» در آن رابطه می‌داند و رشد و گسترش خود را به عنوان یکی از ابعاد اصلی رشد صمیمیت بین فردی سالم مطرح کرد (مونتگومری^۵، ۲۰۰۵). آموزه‌های تحلیل رفتار متقابل در زمینه‌ی شیوه‌های دسترسی به بالغ وحدت یافته و خودمختاری، رها شدن از پیش نویس‌های ناکارآمد و توانمندسازی فرد برای پاسخ‌گویی این زمانی و این مکانی به

1. Self-disclosure
2. Reciprocity
3. Exclusion
4. Contamination
5. Montgomery

موقعیت، می‌تواند فرد را به سوی تفرد^۱ و تمایز یافتگی و تحقق بیشتر خود و فقدان وابستگی‌های عاطفی، تعارضی و کارکردی پیش‌برد (ترکان و همکاران، ۱۳۸۵).

در مجموع به نظر می‌رسد آموزه‌های تحلیل تبدلی با آموزه‌هایی در رابطه با ایجاد نیات و انگیزه‌های مثبت به یکدیگر، بهبود مهارت‌های حل مسأله و مهارت مندی هیجانی، اصلاح عملکردهای شناختی و افزایش خودافشاسازی و در عین حال افزایش تفرد و تحقق خویشتن و کمک به افراد برای رسیدن به استقلال و خود پیروی و رها شدن از الگوهای ناکارآمد و مخرب برای برقراری ارتباط نظیر بازی‌ها، ترک فقدان مسئولیت‌پذیری یا ناامیدی ناشی از پیش‌نویس‌های ناکارآمد، ایجاد امید و حسن نیت نسبت به خود، دیگری و دنیا با اتخاذ وضعیت سالم زندگی در طی یک فرآیند اصلاح درون فردی - میان فردی می‌تواند به بهبود کیفیت روابط و در نهایت افزایش صمیمیت اجتماعی منجر شود.

در پایان شایان ذکر است که یکی از محدودیت‌های این پژوهش تعمیم‌پذیری کم نتایج آن است. هرچند که طرح‌های مورد- منفرد نسبت به پژوهش‌های تک آزمودنی، تعمیم‌پذیری بیشتری دارند، اما باز هم به دلیل تعداد کم آزمودنی‌ها مشکل تعمیم نتایج وجود خواهد داشت. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که برای تعمیم یافته‌های این پژوهش، پژوهش مشابهی در این زمینه انجام شود و اثر بخشی این شیوه درمانی بر افزایش صمیمیت اجتماعی بررسی شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که با اضافه کردن روش‌های دیگر نظیر گشتالت درمانی به شیوه بنیادی تحلیل تبدلی (چنانچه در مکاتب جدید این نظریه دیده می‌شود)، اثربخشی آن بر افزایش صمیمیت اجتماعی بررسی شود.

1. Individuality

منابع

- بازیاری میمندی، مهناز (۱۳۸۶). بررسی مقایسه‌ای ویژگی‌های شخصیتی، عوامل تنیدگی زنا، شیوه‌های مقابله، شرایط اجتماعی و اقتصادی دختران فراری و غیر فراری. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- ترکان، هاجر (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی گروه درمانی به شیوه‌ی تحلیل تبادلی بر رضایت زناشویی زوج‌های شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان.
- ترکان، هاجر، کلاتری، مهرداد و مولوی، حسین. (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی گروه درمانی به شیوه‌ی تحلیل تبادلی بر رضایت زناشویی. خانواده پژوهی، ۲(۸)، ۳۸۳-۴۰۳.
- رسول زاده طباطبایی، کاظم، بشارت، محمد علی، و بازیاری، مهناز. (۱۳۸۴). بررسی مقایسه‌ای ویژگی‌های شخصیتی، شرایط اجتماعی و اقتصادی دختران فراری و غیر فراری. دانشور رفتار، ۱۲(۱۰)، ۲۳-۳۴.
- ساکی، ماندانا، صفا، میترا، جزایری، حسین، آستی، پروین، جاریانی، مژگان و ساکی، مژگان (۱۳۸۶). بررسی ویژگی‌های شخصیتی و روانشناختی زنان و دختران فراری نگهداری شده در مراکز مداخله در بحرانهای اجتماعی استان لرستان. فصلنامه‌ی یافته‌ی دانشگاه علوم پزشکی لرستان، ۹(۱)، ۳۵-۴۲.
- سامانی، سیامک (۱۳۸۴). همبستگی خانوادگی و استقلال عاطفی در دختران فراری از خانه. www.sid.ir
- سلامت، مانده (۱۳۸۴). بررسی تاثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی با استفاده از روش تحلیل رفتار متقابل بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- شاره، حسین (۱۳۸۷). ارتباط متغیرهای جمعیت شناختی با ریسک فرار از منزل در دختران نوجوان شهر مشهد. اصول بهداشت روانی، ۳۷(۱۰)، ۱۴-۷.
- شاره، حسین و آقامحمدیان، حمید رضا (۱۳۸۶). رابطه‌ی بین پایگاه‌های هویت و فرار دختران از خانه، مجله‌ی روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران ۲(۱۳)، ۱۲۷-۱۲۲.

فراهانی، حجت الله، عابدی، احمد، آقامحمدی، سمیه و کاظمی، زینب. (آماده چاپ). روش شناسی طرح‌های مورد- منفرد در علوم رفتاری و پزشکی (رویکردی کاربردی). فرهنگی، فرهنگ. و آقامحمدیان شعرباف، حمید رضا (۱۳۸۵). تأثیر روان درمانگری گروهی با رویکرد تحلیل رفتار متقابل بر شیوه‌های رویارویی با استرس نوجوانان. دو فصلنامه مطالعات تربیتی و روانشناسی، ۷(۲)، ۴۱-۶۲.

دانشور پور، زهره، تاجیک اسمعیلی، عزیز الله، شهر آرای، مهرناز، فرزاد، ولی الله، و شکری، امید (۱۳۸۶). تفاوت‌های جنسیتی در صمیمیت اجتماعی: نقش سبک‌های هویت. مجله ی روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (۴)، ۱۳، ۴۰۴-۳۹۳.

دانشور پور، زهره (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین سبک‌های هویت و صمیمیت اجتماعی در دانش‌آموزان دختر و پسر دبیرستان‌های متوسطه دولتی شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه تربیت معلم. فتحی، منصور (۱۳۸۷). عوامل خانوادگی موثر بر فرار دختران از خانه. فصلنامه ی رفاه اجتماعی (۲۷)، ۷، ۹۴-۷۳.

نجم آبادی، جواد (۱۳۸۵). بررسی تأثیر گروه درمانی به روش تحلیل رفتار متقابل بر بحران هویت نوجوانان شهر قم. پایان نامه کارشناسی، دانشگاه اصفهان.

صمدی راد، انور (۱۳۸۱). بررسی عوامل اجتماعی و خانوادگی مؤثر بر فرار دختران. مجموعه مقالات همایش ملی آسیب‌های اجتماعی در ایران، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۶.

محمدخانی، شهرام (۱۳۸۶). عوامل روانی اجتماعی مؤثر در فرار دختران از خانه. فصلنامه رفاه اجتماعی، ۶(۲۵)، ۱۴۷-۱۶۸.

Cipani, E. (2009). *Practical Research Methods for Educators*. New York: Springer Publishing Company

Gast, D. L. (2010). *Single Subject Research Methodology in Behavioral Sciences*. USA: Rutledge.

Khong, I. y. I. (2009). Runaway youths in Singapore: Exploring demographics, motivations, and environments. *Children and Youth Services Review*, 31, 125-139.

- Montgomery, M. J. (2005). Psychological intimacy and identity: From early adolescence to emerging adulthood. *Journal of Adolescent Research*, 20, 346-374.
- Noller, P., Feeney, J. A., & Peterson, C. (2001). *Personal relationships across the Lifespan*. New York: Brunner- Routledge.
- Raskin, P. M. (2001). The relationship between identity and intimacy in early adulthood. *The Journal of Genetic Psychology*, 147, 167- 181.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. (1995). The structure of psychological well- being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 719- 727.
- Rohr M. E. (1996). Identifying adolescent runaways: The perspective utility of the Personality Inventory for Children. *Adolescence*, 31 (123), 605- 23.
- Wolk, S. Brandon, J. (1977), Runaway adolescents' perceptions of parents and self, *Adolescence*, 12 (46), 175- 187.

Archive of SID

نویسندگان

زینب کاظمی

Ze.kazemi@yahoo.com

کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۹
 مقاله دیگری در زمینه رفتارهای پرخطرانه دختران فراری در دست چاپ دارد. همچنین
 ۵ مقاله علمی پژوهشی ارائه شده در همایش‌های بین‌المللی خارجی، ۱ مقاله علمی-پژوهشی
 داخلی و نیز ۱۰ همایش داخلی و خارجی از او به چاپ رسیده است. همچنین کتابی با عنوان «
 روش‌شناسی طرح‌های مورد-منفرد در علوم رفتاری و پزشکی (رویکردی کاربردی)» در
 دست چاپ دارد.

دکتر حمید طاهر نشاط دوست

h.neshat@edu.ui.ac.ir

استاد گروه روانشناسی، دانشگاه اصفهان
 دانش‌آموخته دکتری روانشناسی بالینی، انستیتوی روانپزشکان لندن، ۱۳۷۶
 او ۱۰۰ مقاله علمی و پژوهشی داخلی و خارجی با محوریت مسائل مرتبط با سلامت روان
 و همچنین ۳۰ مقاله ارائه شده در کنفرانس‌های داخلی و خارجی دارد و ۵ جلد کتاب به چاپ
 رسانده که از جمله آن‌ها می‌توان به روان‌شناسی شادی، راهنمای عملی مدیریت استرس به
 شیوه شناختی-رفتاری و روش نگارش مقالات پژوهشی اشاره کرد.

دکتر محمد باقر کجیاف

m.b.kaj@edu.ui.ac

دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه اصفهان
 دانش‌آموخته دکتری روانشناسی عمومی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ۱۳۷۷
 از او تاکنون ۴۰ مقاله علمی و پژوهشی و ۲۵ همایش ارائه شده در همایش‌های داخلی و
 خارجی و ۵ عنوان کتاب مثل «روان‌شناسی رفتار جنسی»، «روان‌شناسی اجتماعی»، «روان‌شناسی
 کودکان با نیازهای ویژه» به چاپ رسیده است.

دکتر احمد عابدی**a.abedi@edu.ui.ac.ir**

استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان

دانش آموخته دکتری روان‌شناسی عمومی، دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۷

از وی تاکنون ۵۰ مقاله علمی و پژوهشی با محوریت کودکان با نیازهای خاص و ۳۰ همایش ارائه شده در همایش‌های داخلی و خارجی و ۴ عنوان کتاب مانند روانشناسی و آموزش کودکان با نقص توجه، یادگیری چگونه یادگیری، راه‌های ایجاد انگیزه در دانش آموزان به چاپ رسیده است. همچنین کتابی با عنوان «روش‌شناسی طرح‌های مورد-منفرد در علوم رفتاری و پزشکی (رویکردی کاربردی)» در دست چاپ دارد.

سمیه آقامحمدی**somayeh.aghamohamadi@yahoo.com**

کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه اصفهان اصفهان، ۱۳۸۹

در پایان نامه کارشناسی ارشد خود به بررسی خودکارآمدی دختران فراری پرداخته است. همچنین ۵ مقاله علمی پژوهشی ارائه شده در همایش‌های بین‌المللی خارجی، ۱ مقاله علمی-پژوهشی داخلی و نیز ۱۰ همایش داخلی و خارجی از وی به چاپ رسیده است. همچنین کتابی با عنوان «روش‌شناسی طرح‌های مورد-منفرد در علوم رفتاری و پزشکی (رویکردی کاربردی)» در دست چاپ دارد.

دکتر سعید صادقی**Sadeghi_sa@yahoo.com**

معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی استان اصفهان

دانش آموخته دکتری روانشناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ۱۳۸۸

از وی تاکنون ۷ مقاله علمی و پژوهشی با محوریت آسیب‌های اجتماعی و ۱۱ همایش ارائه شده در همایش‌های داخلی و خارجی و ۵ عنوان کتاب مانند کودک آزاری، غصه‌های طلاق، طلاق، علل و پیامدها به چاپ رسیده است.